



# Golfer's heaven, greenkeeper's hell

## Greenkeeping in het beste klimaat van de wereld is hard werken

Gran Canaria heeft volgens eigen zeggen het beste klimaat van de wereld. Bijna het hele jaar zo'n beetje 25 graden Celsius en eigenlijk altijd zonnig. Voor golfers lijkt dat bijna 'to good to be true', maar de banen op het eiland voor de kust van Marokko worden alleen maar gespeeld tijdens onze wintermaanden en zijn in de zomer praktisch uitgestorven. Voor golfers is Gran Canaria dus een hemel, maar geldt dat ook voor de greenkeepers? Vakblad Greenkeeper vraagt het Fernando Suarez (43 jaar), hoofdgreenkeeper van Maspalomas Golf en Meloneras Golf, beide gelegen aan de extreem droge zuidkust van het eiland.

Auteur: Hein van Iersel

Ondanks de extreem geringe hoeveelheid neerslag op het eiland - op veel plaatsen niet meer dan 100 millimeter gemiddeld per jaar - kennen de zeven golfbanen van het eiland wel een rijke variëteit aan grassoorten. Dat varieert van de oude golfbanen in het noorden met witstruis op hun greens, tot banen in het nog drogere zuiden die bermudagrass en *seashore paspalum* toepassen. De meeste greenkeepers zullen bermudagrass wel kennen als de grassoort die vooral op de Noord-Amerikaanse golfbanen in het droge zuiden wordt gebruikt. Bermudagrass heeft de onhebbelijke gewoonte om beneden ongeveer 10 graden Celsius in winterrust te gaan en dan bruin te kleuren. Veel Amerikaanse greenkeepers zaaien daarom hun baan iedere winter door met Engels raaigrass, wat zorgt voor een groene baan in de winter. Dit raaigrass sterft vervolgens iedere zomer af onder invloed van de droogte en hitte. Op Gran Canaria hebben ze net geen last van deze extreme zomer- en wintertemperaturen. Fernando Suarez zegt hierover: "Naast mijn functie als hoofdgreenkeeper op twee banen, adviseer ik ook op het enige natuurgrassveld van het eiland in de hoofdstad Las Palmas. Daar gaat het

bermudagrass door de iets lagere temperaturen wel in winterrust. Maar we hoeven daar toch niet door te zaaien. In de winter blijft het veld groen door het massaal aanwezige straatgrass. Suarez noemt het breed lachend: "Natural overseeding". Meloneras Golf, waar ik op bezoek ben, is niet ingezaaid met bermudagrass, maar met de voor Nederlandse greenkeepers waarschijnlijk nog onbekendere grassoort *seashore paspalum*. Deze grassoort komt oorspronkelijk van de zoute kwelders van subtropisch Noord-Amerika. Het unieke aan dit gras is de hoge tolerantie voor zout beregeningswater. Op Meloneras Golf kan het gras overleven bij een pH van 9. *Seashore paspalum* blijft onder deze omstandigheden extreem competitief en kan hierdoor in twee variëteiten door de hele baan heen gebruikt worden: dus zowel voor tees, fairways, greens als roughs. Als je over de baan wandelt, zie je overall hoe agressief het *seashore paspalum* is. In de matig onderhouden roughs vormt het op sommige plekken een vele centimeters dikke mat, waar je eigenlijk niet meer met een maaier doorheen kunt komen. Maaifrezen of tot op de zode terugklepelen zal waarschijnlijk de enige haalbare aanpak zijn. De agressiviteit van het

*seashore paspalum* blijkt ook uit de moeite die het kost om het gras uit de bunkers te halen. Met een gewone draadjesmaaier lukt dat niet. De aanwezige greenkeepers zijn gewapend met een bosmaaier met een heus zaagblad, dat wij gebruiken om plantsoen terug te zetten.

### Niet zaaien maar planten

*Seashore paspalum* is een bijzondere grassoort, ook in de manier waarop het is aangebracht op de baan. Op golfbanen zijn we natuurlijk gewend om greens en fairways in te zaaien. Dat is ook mogelijk met *seashore paspalum*. Maar het is gebruikelijker om de spruiten of de stolonen uit te strooien en te zorgen dat deze snel wortelen. Deze spruiten zijn gekocht in het thuisland van deze grassoort, Noord-Amerika, waar de afgelopen tien jaar meer commerciële toepassingen van deze zouttolerante grassoort zijn ontwikkeld. De variëteiten die worden toegepast zijn: Sea Isle 2000 voor de greens en de tees, en Sea Isle 1 voor de fairways en de roughs.

### Zout water

Gran Canaria heeft weinig regenval en dus ook



Fernando Suarez.



Agressief groeiende seashore paspalum.

weinig irrigatiewater, hoewel in het bergachtige binnenland meer water valt dan de schamele 100 millimeter die aan de kust valt. Dit water wordt opgeslagen in grote spaarbekkens, maar mag niet gebruikt worden voor het beregenen van golfbanen. Suarez moet daarom genoeg nemen met gerecycled industriewater, dat afkomstig is uit de toeristenresorts, en ten slotte met water uit een lokale ontziltingsinstallatie. Dit water heeft afhankelijk van de periode van het jaar een pH tussen de acht en negen. Met dit water moet Suarez het doen. En afgemeten aan de conditie van de baan lukt dat hem heel aardig.

## Baas

De verhouding tussen manager, hoofdgreenkeeper, greenkeeper en baanpersoneel is in Gran Canaria duidelijk heel anders dan in Nederland. Suarez is hoofdgreenkeeper op twee 18-holes banen en in zijn staf is eigenlijk niemand met een echte greenkeeperopleiding. De meeste medewerkers zijn inwoners van het eiland en ze zijn per ongeluk in de greenkeeping terechtgekomen. Tussen de regels door laat Suarez ook nog eens weten dat jobhoppen tussen de verschillende banen op het eiland niet op prijs wordt gesteld. Aan deze, in onze ogen waarschijnlijk wat ouderwetse instelling, verandert inmiddels volgens Suarez wel het nodige. Er zijn wat greenkeepers naar het vasteland van Spanje vertrokken voor een greenkeeperopleiding. Eén greenkeeper zoekt het zelfs aan de andere kant van de oceaan en zit op de Golf Academy in San Diego. Dat is het instituut waar Fernando Suarez in 1997 zelf zijn opleiding is gestart.

## Zelfvoorzienend

De ligging op een eiland met relatief weinig golfbanen in de buurt maakt dat je als golfbaan veel zaken moet regelen, waarvoor wij normaal gesproken een dealer in golfbaanmachines of een handelaar in meststoffen zouden inschakelen. Al dat soort zaken bestaat niet op Gran Canaria en je moet ze zelf of met collega-greenkeepers en collega-golfbanen regelen. Suarez heeft daarom alleen al op Meloneras twee fulltime mecaniciens in dienst. Dat lijkt heel veel, maar de baan heeft twintig greenkeepers in dienst en er wordt 365 dagen per jaar gemaaid. Om een voorbeeld te geven: er staan alleen al 15 handgreenmaaiers in de schuur.

## Beheer

Ondanks het hete zomerweer, het gebrek aan goed water en de droogte heeft Suarez weinig problemen met zijn grasmat. Naar eigen zeggen heeft hij relatief weinig last van schimmels, behalve incidenteel wat dollar spot en wat Rhizoctonia. Suarez: "Seashore paspalum lijkt een beetje op struisgras. In de bemesting moet je enorm opletten voor een teveel aan stikstof. En ondanks het feit dat we hier 12 maanden per jaar grasgroei hebben, geven we minder dan 200 kilo zuivere stikstof per hectare." Het sturen van de grasgroei gebeurt veel meer met het fosfaat en de kali. De meststoffen die gebruikt worden, zijn voornamelijk van Scotts en het lokale merk Countryclub. Suarez is een gemakkelijke en enthousiaste prater en voordat ik het in de gaten heb, zijn we een paar uur aan het praten. Gelukkig heeft hij nog tijd om mij rond te leiden over zijn baan. Meloneras blijkt een lastige baan om te spelen. Het is een soort links course



Een grote, mooie werkplaats annex machineloods voor voornamelijk John Deere machines.

waarbij de fairways aan de zeezijde worden doorsneden door kloven of barranco's. Dat in combinatie met een stevige wind zorgt voor een pittige, maar altijd zonnige uitdaging.

## Greenkeeping facts Melonares

- Maaien greens 365 dagen per jaar
- Tees maaien: driemaal per week
- Greens en tees met John Deere walk behinds
- 7 x per week wisselen van cups
- John Deere machinepark
- Clubcar golfcarts
- Toro beregening
- 20 m/v baanpersoneel
- 2 mecaniciens
- 2 beregeningsmensen